БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

УДК 026.06
DOI 10.32461/2409-9805.2.2022.263579

Цитування:
Шевченко О. В., Спрінсян В. Г. Модернізація бібліотек закладів вищої освіти України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 2. С. 7–14.

Shevchenko O., Sprinsyan V. (2022). Modernization of libraries of higher education institutions of Ukraine. Library Science. Record Studies. Informology, 2, 7–14 [in Ukainian].

Шевченко Олена Василівна,
доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
професор кафедри інформаційної
діяльності та медіакомунікацій
Національного університету
«Одеська політехніка»
https: //orcid.org/0000-0003-2313-5939
o.v.shevchenko1968@gmail.com

Спрінсян Василь Георгійович,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри інформаційної
діяльності та медіакомунікацій
Національного університету
«Одеська політехніка»
https: //orcid.org/ 0000-0003-1099-4718
sprinsyan@op.edu.ua

МОДЕРНІЗАЦІЯ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Мета роботи *– схарактеризувати основні аспекти діяльності бібліотек закладів вищої освіти, визначити роль бібліотек ЗВО у системі вищої школи; окреслити процес проєктування бібліотечно-інформаційного ресурсу «Єдиний бібліотечний простір» як варіанту модернізації бібліотечної справи в системі вищої освіти та науки, визначити мету та роль ресурсу, його структурну побудову.* ***Методологія дослідження*** *базується на текстологічному методі при визначенні походження діяльності бібліотечних установ і сучасного стану розвитку бібліотек закладів вищої освіти; методі аналізу / синтезу при дослідженні теоретичних основ, функцій та структури бібліотек вищої школи, при вивченні автоматизації бібліотечних процесів; проєктуванні концепції Єдиного бібліотечного простору, його структури та засад функціонування; методі конкретизації структурної побудови створеного ресурсу «Єдиний бібліотечний простір».* ***Наукова новизна роботи*** *полягає у створенні концепції бібліотечно-інформаційного ресурсу вищої школи «Єдиний бібліотечний простір» на базі інтернет-технологій, що сприяє модернізації системи бібліотечної справи, освіти та науки України.* ***Висновки.*** *Характеризуючи стан модернізації процесів у діяльності бібліотек закладів вищої освіти України, ми визначили, що на сьогодні в закладах спостерігаємо активний перехід до автоматизованих систем здійснення бібліотечних процесів. Проте модернізація визначається не лише запровадженням комп'ютерно-інформаційних систем, а й трансформацією розумінь про бібліотеку, реформування її структури та підвищення якості освіти співробітників. Сутність Єдиного бібліотечного простору в системі закладів вищої освіти виражається в зміні класичного розуміння про електронну бібліотеку. Цей ресурс спрямований на взаємодію бібліотек вищої школи України та об'єднання загальних зусиль для формування єдиного універсального фонду з перспективою комунікації.*

Ключові слова: *бібліотеки ЗВО, вища освіта, модернізація бібліотек, автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи, соціальні мережі.*

© Шевченко О. В., Спрінсян В. Г.

Shevchenko Olena,
Doctor of Science in Social Communications, Professor,
Professor of the Department of Information Activities and Media Communications,
Odesa Polytechnic National University

Sprynsyan Vasyl,
Cand. art history, associate professor,
Head of the Department of Information Activities and Medi Communications
Odesa Polytechnic National University

MODERNIZATION OF LIBRARIES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The purpose of the article *is to present the theoretical characteristics of the main aspects of higher education libraries, the essence and role of free educational libraries in the higher education system, the process of designing library information resource "Single Library Space" as a variant of library modernization in higher education and science. the purpose and role of the resource, its structural construction are determined.* ***The research methodology*** *is based on the textual method in determining the origin of library institutions and the current state of development of libraries of higher education institutions; method of analysis / synthesis in the study of theoretical foundations, functions and structure of higher school libraries, in the study of automation of library processes; designing the concept of the Unified Library Space, its structure and principles of functioning; method of concretization of structural construction of the created resource "Single library space".* ***The scientific novelty*** *of the work is the creation of the concept of library and information resource of the university "Unified Library Space" on the basis of Internet technologies, which contributes to the modernization of the library system, education and science of Ukraine.* ***Conclusions****. Characterizing the state of modernization of processes in the activities of libraries of higher education institutions of Ukraine, we determined that today there is an active transition to automated systems of library processes. However, modernization is determined not only by the introduction of computer information systems, but also by the transformation of understanding of the library, reforming its structure and improving the quality of staff education. The essence of the Unified Library Space in the system of higher education institutions is expressed in the transformation of the classical understanding of the electronic library. This resource is aimed at the interaction of libraries of higher education in Ukraine and the unification of common efforts to form a single universal fund with the prospect of communication.*

Keywords**:** *free economic education libraries, higher education, modernization of libraries, automated library information systems, social networks.*

Актуальність теми дослідження. Питання модернізації бібліотечної системи вищої школи є одним із актуальних завдань сьогодення в умовах переходу до концепції інформаційного суспільства. Саме з цієї причини відбувається перманентний пошук рішень та стратегій для забезпечення відповідності рівня автоматизації міжнародних стандартам якості. Застосування інформаційних технологій у діяльності бібліотеки сприяє збільшенню її мобільності, інтерактивності, розширенню аудиторії за рахунок створення альтернативного «стаціонарному» – електронного фонду.

Аналіз досліджень і публікацій. Наукові розвідки про специфіку функціонування, трансформування та сутність бібліотек закладів вищої освіти викладені в працях Н. Грабар [6], Т. Колесникової [9], А. Кухаренко [10] та ін. Основи інформатизації та автоматизації бібліотечної справи розглядали у своїх дослідженнях такі науковці, як В. Борисенкова [2], Т. Колесникова [8], О. Мар'їна [11]. Фундаментальні основи бібліотечної справи та бібліографічних технологій викладені в працях О. Воскобойнікової-Гузєвої [4; 5], В. Ільганаєвої [7], Т. Новальської [13] та ін. Бібліотеки, їх структура, функції, специфіка, теоретико-методологічні основи діяльності залишаються в колі наукових інтересів чималої кількості дослідників документознавчого циклу та соціальних комунікацій.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування модернізації бібліотек закладів вищої освіти України шляхом створення Єдиного бібліотечного простору.

Виклад основного матеріалу. Бібліотека закладу вищої освіти є важливою складовою в системі навчально-виховного та наукового-дослідного процесів, які становлять основу діяльності закладів освіти III та IV рівнів акредитації, що сприяє її затребуваності й активному використовуванню серед різних груп: студентів, викладачів, технічних працівників та ін. (*табл. 1*).

Таблиця 1

Статистика користування бібліотеками закладів вищої освіти [14]

Загальна кількість бібліотек ЗВО	189
Всього читачів за єдиним обліком,	1 585 840
зокрема віддалених авторизованих користувачів	441 521
Студентів	1 075 030
Кількість відвідувань,	66 552 697
зокрема к-сть звернень до вебресурсів бібліотеки	42 430 243

Як видно з *табл. 1*, бібліотеки закладів вищої освіти налічують більше півтора мільйона читачів за єдиним обліком, дві третини з яких становлять студенти, які активно використовують бібліотечні фонди з метою отримання як навчальних матеріалів: книг, посібників, монографій, методичних рекомендацій тощо, так і літератури інших жанрів, представлених у конкретному закладі; а третину становлять викладачі й інші користувачі, для яких послуги подібної бібліотеки є актуальними та необхідними як для забезпечення навчально-виховного процесу, так і для науково-дослідної роботи.

Окрім того, слід звернути увагу на показники щодо загальної кількості відвідувань і звернень до вебресурсів, що демонструють високий інтерес відвідувачів до фондів бібліотеки закладу вищої освіти, яка, своєю чергою, «спрямовує свою роботу на якісне та оперативне інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу та науково-дослідної діяльності університету, організацію, використання та зберігання інформаційних ресурсів, забезпечення вільного доступу до власних ресурсів та послуг, ресурсів мережі Інтернет, формування сучасного інформаційно-бібліотечного середовища з високим рівнем комфортності для користувачів» [13].

Слід зауважити, що в умовах сучасності бібліотека ЗВО має особливу роль для студентства та наукової спільноти, яка полягає не тільки в інформаційно-документаційному забезпеченні освітніх і дослідних процесів, а й у тому, що вона «сприяє формуванню національної самосвідомості, направляючи на вибір певної системи цінностей» [12]. Відповідно до цього формується розуміння про університетську бібліотеку як про соціокомунікативний інститут.

Варто звернути увагу на те, що бібліотеки вищої школи безпосередньо залежать від трансформацій у сфері освіти, адже вони забезпечують не тільки універсальні читацькі запити, а й беруть участь у процесах навчання та науки. З огляду на те, що приблизно останні 10 років освіта в Україні розвивається відповідно до європейських стандартів, актуальними стали як класична стаціонарна освіта, так і самоосвіта, яка реалізується за допомогою дистанційного навчання [3].

Слід наголосити на тому, що електронна бібліотека є однією з ключових умов для організації дистанційної освіти в закладах вищої освіти України. Це зумовлено тим, що вона є фундаментальним елементом у системі складових, які забезпечують повноцінне дистанційне навчання, а якщо конкретно – інформаційним. Завдяки цьому елементу під час здійснення освітніх процесів забезпечується повне навчально-методичне супроводження, яке сприяє високій ефективності навчання та, як наслідок, формуванню широкої бази знань у студентів, набуттю ними зазначених навчальною програмою компетенцій.

Активне впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій стало передумовою для наукових розвідок дослідників щодо сучасного стану та потенційного розвитку бібліотечної справи, адже це сфера, що перманентно передбачає введення і застосування інновацій. О. Воскобойнікова-Гузєва виділяє три актуальні напрями модернізації бібліотек закладів вищої освіти, а саме: технологічна модернізація – впровадження новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій у бібліотечні процеси, забезпечення застосування сучасного програмного забезпечення для повноцінного виконання всіх необхідних функцій бібліотекою; інституційна модернізація – реформація розуміння про бібліотеку як соціальний інститут, внаслідок чого створення нових моделей фінансування та забезпечення бібліотеки ЗВО; соціальна модернізація – передбачає трансформацію основних засад діяльності освітньої, наукової сфер відповідно до попередніх напрямів, а також удосконалення персоналу бібліотеки закладів вищої освіти [5].

Модернізація сучасної бібліотечної справи потребує глобальної реформації технічного та програмного забезпечення виконуваних процесів, пов'язаних зі створенням, обробкою, зберіганням, передачею документів. Так, під час переходу до нової концепції бібліотечної справи важливо було

забезпечити автоматизацію не тільки певного етапу або дії, наприклад тільки оцифрування документів або створення бази даних, а й всеосяжної сукупності складових, за допомогою яких реалізується діяльність установи. Відповідно до зазначеного вище необхідно загострити увагу на тому, що для виконання поставленої мети були створені автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи, які є основою діяльності бібліотек України всіх видів: як публічних, так і спеціальних, до яких у цьому випадку відносимо бібліотеки закладів вищої освіти, які повинні надавати доступ до необхідних і передбачених навчальними цілями ресурсів:

- доступ до електронних каталогів бібліотеки;
- доступ до електронних та навчальних матеріалів закладів вищої освіти у структурованому вигляді за інститутами, факультетами, кафедрами, дисциплінами тощо;
- доступ до різноманітних баз даних (SCOPUS, Web of Science);
- доступ до навчальних порталів;
- віддалене замовлення необхідного видання;
- віртуальні виставки;
- доступ до е-журналів;
- тематичні покажчики, каталоги й ін. [14].

Отже, завдяки автоматизації для бібліотек закладів вищої освіти характерним є підвищення рівня забезпечення потреб читачів.

Процеси модернізації бібліотечної справи є вже не тільки спробами впровадити досвід зарубіжних країн у вітчизняну систему, а й законодавчо закріпленою стратегією держави. Автоматизована інформаційна система за ДСТУ 7448:2013 «Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять» являє собою «інформаційну систему, що містить інформаційні, лінгвістичні, організаційно-технологічні засоби й призначена для автоматизованого чи автоматичного провадження інформаційної діяльності». Нині в Україні найпопулярнішими АБІС є: «ІРБІС», «УФД / Бібліотека», ALEPH та LIBER (*рис. 1*).

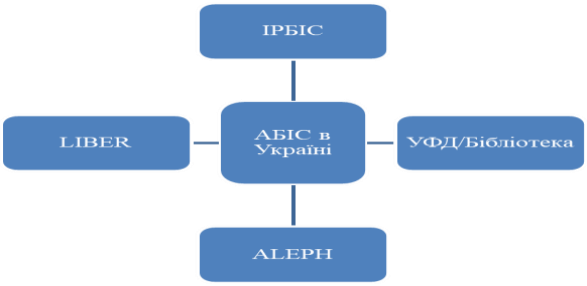

Рис. 1. Найпопулярніші АБІС в Україні

Як продемонстровано на *рис. 1*, основний фундамент програмного забезпечення бібліотечної справи становлять чотири автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи. Отже, перехід бібліотек до нової концепції відкритих інформаційних систем у призмі освітньої та наукової діяльності можливий лише за умови впровадження сучасних технологій, які на сьогодні вже не є недосяжним аспектом у традиційній формі бібліотечної справи, а нагальною вимогою, що реалізується за рахунок введення автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем.

Інтернет-технології відкривають широкі перспективи для надання користувачам доступу до електронних каталогів, баз даних (зокрема зарубіжних), повнотекстових, оцифрованих документів в електронному вигляді. Якщо звернутися до статистичних даних щодо діяльності бібліотек закладів вищої освіти, можна визначити, що рівень використання технологій інтернету достатньо високий (*табл. 2*).

Таблиця 2

Електронні ресурси бібліотек закладів вищої освіти [14]

Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	
Кількість придбаних (передплачених) БД,	296
з них: повнотекстових БД	160
Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	143 420 153
Бази даних (власні)	
Кількість власних БД	1752
Обсяг власних БД (кількість бібліографічних записів),	51 150 366
з них: записів в Електронному каталозі	38 840 317
Кількість введених записів до ЕК за рік	21 106 403
Кількість звернень до ЕК	21 106 403
Кількість оцифрованих документів за рік,	51 724
зокрема сторінок	1 089 890

Як видно з *табл. 2*, регулярно проводиться активна робота щодо інформатизації ресурсів бібліотек закладів вищої освіти, що визначається в закупівлі та передплаті електронних баз даних, наповненні електронних каталогів та оцифруванні документів, у результаті створено більше 50 млн записів у базах даних, отримано понад 20 млн звернень до електронних каталогів та оцифровано більше 1 млн сторінок документів.

На прикладі Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Одеська політехніка» можна простежити рівень автоматизації і визначити таким чином, що загальна кількість бібліографічних записів у БД становить 1249277 найменувань, з яких 1130213 – в електронному каталозі бібліотеки (*рис. 2*) [15].

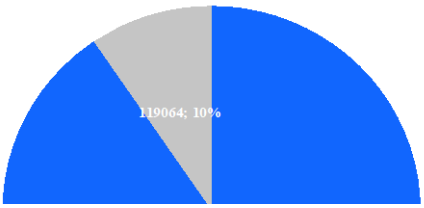

Рис. 2. Бібліографічні записи в БД НТБ НУ «Одеська політехніка»

Як видно на *рис. 2*, 90% усіх бібліографічних записів у БД НТБ Національного університету «Одеська політехніка» знаходяться в електронному каталозі, що свідчить про високий рівень автоматизації [15].

Варто звернути увагу на те, що з процесами інформатизації та розвитку інтернет-технологій абсолютно закономірним є процес створення нових комунікаційних моделей, тому, аби забезпечувати високий рівень модернізації бібліотеки, необхідно використовувати такі нові форми комунікації як за допомогою документів, так і для здійснення спілкування між бібліотекою та читачами, і більшість з них реалізовує його за рахунок створення сторінок у соціальних мережах. З метою забезпечення не тільки інформаційної функції, а й комунікаційної, цілком виправданою є робота Єдиного бібліотечного простору на основі функціонального спектру соціальних мереж. У студентів та викладачів є не лише доступ до фондів бібліотек, а й такі можливості:

- коментування кожного документа, запису й ін.;
- обговорення тем, створюваних користувачами;
- ведення особистих діалогів;
- ведення групових чатів;
- участі в опитуваннях щодо освітніх, наукових та інших питань тощо.

Єдиний бібліотечний простір є простором для функціонування освітньої документної комунікації за допомогою технологій глобальної мережі «Інтернет»; може бути корисним як при стаціонарній формі освіти, так і заочній та дистанційній, коли велику роль відіграють саме самодисциплінованість та самостійний характер навчання студентів. При створенні будь-якого подібного ресурсу постає необхідність в аналізуванні думок аудиторії та її потреб, адже від того, наскільки вони будуть забезпечені, залежить успіх та кількість користувачів. Слід акцентувати саме на тому, що створюваний ресурс має чітку місію, яка полягає в об'єднанні документаційної бази бібліотек закладів вищої освіти та створенні комунікативного простору із навчальним та науковим характером (*рис. 3*).

Рис. 3. Макет структури Єдиного бібліотечного простору

Як можна побачити на *рис. 3*, макет ресурсу «Єдиний бібліотечний простір» містить у собі комбінацію структурних елементів електронної бібліотеки та соціальної мережі, які між собою пов'язані функціональним призначенням. Дизайн ресурсу витриманий у простій, лаконічній формі, адже головним завданням було саме досягнення інтуїтивності функціоналу та легкості використання. Колірна гама, яка включає фіолетовий (колір, що символізує інтелектуальні здібності людини), а також білий та чорний, характеризує ресурс як офіційний сайт, спрямований на популяризацію та актуалізацію науки й освіти. Розділи, розташовані на верхній плашці, містять основну інформацію про бібліотеки закладів вищої освіти, які беруть участь у проєкті, а також повний перелік доступних до перегляду та коментування документів, що знаходяться в базах даних та у фонді, інструкцію з використання ресурсу, бібліографічні й тематичні покажчики, списки літератури для зручної роботи й навчання, іншу інформацію.

Розділи в лівій частині повністю відображують комунікаційний характер Єдиного бібліотечного простору, адже вони є прототипом класичної структури соціальної мережі. Саме з цієї причини користувачі матимуть змогу використовувати класичні засоби комунікації та інформування в навчальному та науковому ключі за допомогою спектру форматів, а саме: фотографій та інших типів зображень, відеозаписів, аудіозаписів (до яких можна віднести популярні на сьогодні подкасти), текстових постів. Всі ці елементи можна групувати, сортувати, класифікувати, ставити лайки та коментувати, що дає змогу не тільки зробити зручний для користування вигляд завантажених файлів, а й створити теми для обговорення та опитувань. Основу функціонування Єдиного бібліотечного простору становить навчальна або наукова комунікація, яку забезпечують визначені суб'єкти.

Слід звернути увагу на те, що завдяки опціям створення опитувань або просто тем для обговорення бібліотеки закладів вищої освіти набули важливої функції, що полягає в спостереженні реакції аудиторії. Так, є велика перспектива для покращення якості бібліотечного обслуговування та наповнення фондів, адже шляхом системного аналізу можна визначити сильні та слабкі сторони сучасного стану розвитку бібліотечної справи в системі вищої школи. Тож можуть бути створені нові, абсолютно інноваційні стратегії щодо подальшого розвитку цієї сфери. Особливо це може бути корисним у процесі модернізації не тільки інформаційного наповнення фондів, а й у межах цифрової трансформації країни відповідно до актуальних тенденцій інформатизації та автоматизації.

Отже, єдиний бібліотечний простір об'єднує дві структурні схеми: сайту бібліотеки та соціальної мережі, що сприяє створенню на основі бібліотечних фондів закладів вищої освіти нової комунікаційної моделі навчального та наукового спрямування.

Висновки. На сьогодні система бібліотечної справи вищої школи зазнає відчутних трансформацій, які обумовлені сучасними тенденціями, пов'язаними із загальнодержавною стратегією інформатизації суспільства та реформації системи освіти, науки й інших сфер, які безпосередньо пов'язані з цим явищем. Відповідно до структурної приналежності бібліотек закладів вищої освіти України до університетів та інших закладів III–IV рівнів акредитації ключовим їх завданням є створення максимально зручної, автоматизованої, оперативної інформаційної системи, яка відповідає актуальним вимогам читачів. З цієї причини традиційна система бібліотечних процесів зазнає модернізації та впровадження новітніх автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем, за допомогою яких відбувається реалізація переходу до ідеї відкритих баз даних, а також розширення можливостей за допомогою інтернет-технологій.

Єдиний бібліотечний простір є актуальним рішенням щодо кооперації бібліотек закладів вищої освіти як варіант модернізації та автоматизації бібліотечних процесів. Сутність діяльності цього ресурсу полягає у формуванні єдиного систематизованого та класифікованого фонду в електронній формі, а також повному інформаційному супроводженні навчання та наукової діяльності в Україні за допомогою технологій глобальної мережі «Інтернет». Єдиний бібліотечний простір являє собою не лише джерело інформації, а й повноцінний простір для здійснення навчальної, міжособистісної, групової та інших видів комунікації за допомогою функціональних можливостей запровадженої на основі нього соціальної мережі, що включає в інструментарій різноманітні формати документів: відео, аудіо, текст, а також способи взаємодії: коментарі, лайки, репости.

Список використаних джерел

1. Білоус В. С. Бібліотека закладу вищої освіти: виклики сьогодення. *Збірники наукових праць професорсько-викладацького складу ДонНУ імені Василя Стуса*. 2019. С. 197–203.

2. Борисенкова В. В. Використання інформаційних технологій сучасних бібліотек у вищій школі нефілологічного профілю. *Актуальні проблеми сучасних лінгвістичних досліджень та застосування інноваційних технологій викладання мов у вищій школі нефілологічного профілю* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 жовтня 2018 р.). Дніпро, 2018. С. 35–40.

3. Буліч Н. М., Ковальова А. О. Університетська бібліотека в умовах глобалізації та модернізації вищої освіти. *Університетська бібліотека: час змін, трансформацій, нововведень* : матер. Всеукр. круглого столу (м. Харків, 13 червня 2017 р.). Харків, 2017. URL: http://library.nlu.edu.ua/biblioteka/kr-st-2017/Bulich.pdf (дата звернення: 12.04.2021).

4. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Бібліотечно-інформаційна діяльність: системний підхід. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.* 2011. Вип. 29. С. 5–13.

5. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Модернізаційні моделі розвитку бібліотечно-інформаційних установ у період глобалізації: визначення базових складових. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.* 2012. Вип. 33. С. 7–30.

6. Грабар Н. Г. Когнітивно-інформаційна діяльність бібліотеки ВНЗ. *Слобожанський гуманітарій* : матер. Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Харків, 03 березня 2017 р.). Харків, 2017. С. 109–112.

7. Ільганаєва В. О. Бібліотечна сфера – соціальний інститут. *Бібліотечний вісник.* 1994. № 3. С. 2–7.

8. Колесникова Т. О. Етапи інформатизації бібліотек вищої школи України і США: порівняльна характеристика. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2010. № 4. С. 59–66.

9. Колесникова Т. О. Розвиток комунікаційних моделей бібліотек вищих навчальних закладів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2011. № 3. С. 29–35.

10. Кухаренко А. Гуманістична стратегія розвитку комунікаційної діяльності бібліотек ВНЗ. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 5. С. 10–12.

11. Мар'їна О. Ю. Бібліотеки України в цифровому медіапросторі: теоретико-методологічні засади розвитку : дис. ... д-ра н. з соц. ком.: 27.00.03. Харьків, 2018. 514 с.

12. Молчанова С. Роль бібліотеки ВНЗ у формуванні ціннісних орієнтирів молоді в нових умовах. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2015. № 1 (1). С. 39–43.

13. Новальська Т. В. Вища бібліотечна освіта в Україні: сторінки історії, шляхи модернізації. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Бібліотекознавство. Книгознавство.* 2015. Вип. 4. С. 97–101.

14. Основні статистичні показники роботи бібліотек ЗВО України за 2018 рік / Наукова бібліотека імені М. Максимовича. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/stats-res-2018.pdf (дата звернення: 25.04.2020).

15. Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки ВНЗ України станом на 01.01.2019 р. URL: http://liber.onu.edu.ua/pdf/tabl-2018.pdf (дата звернення: 07.05.2022).

References

1. Belous, V. S. (2019). Library of higher education: today's challenges. Collections of scientific works of the teaching staff of DonNU named after Vasyl Stus, 197–203 [in Ukrainian].

2. Borisenkova, V. V. (2018). The use of information technology in modern libraries in higher education of non-philological profile. Actual problems of modern linguistic research and application of innovative technologies of language teaching in higher school of non-philological profile: materials intern. scientific-practical conf. Dnipro, 35–40 [in Ukrainian].

3. Bulich, N. M, Kovaleva A. O. (2017). University Library in the context of globalization and modernization of higher education. University Library: a time of change, transformation, innovation: materials All-Ukrainian. round table, Kharkiv, Retrieved from: http://library.nlu.edu.ua/biblioteka/kr-st-2017 /Bulich.pdf [in Ukrainian].

4. Voskoboynikov-Guzeva, O. V. (2011). Library and information activities: a systematic approach. Scientific works of the National Library of Ukraine named after V. I. Vernadsky, 29, 5–13 [in Ukrainian].

5. Voskoboynikov-Guzeva, O. V. (2012). Modernization models of development of library and information institutions in the period of globalization: definition of basic components. Scientific works of the National Library of Ukraine named after V. I. Vernadsky, 33, 7–30 [in Ukrainian].

6. Grabar, N. G. (2017). Cognitive-informational activity of the university library. Slobozhansky Humanities: materials intern. scientific method conf. Kharkiv, 109–112 [in Ukrainian].

7. Ilganaeva, V. O. (1994). Library sphere is a social institute. Library Bulletin, 3, 2–7 [in Ukrainian].

8. Kolesnikova, T. O. (2010). Stages of informatization of libraries of higher schools of Ukraine and the USA: comparative characteristics. Library Science. Documentation. Informology, 4, 59–66 [in Ukrainian].

9. Kolesnikova, T. O. (2011). Development of communication models of libraries of higher educational institutions. Library Science. Documentation. Informology, 3, 29–35 [in Ukrainian].

10. Kukharenko, A. (2015). Humanistic strategy of development of communication activity of university libraries. Bulletin of the Book Chamber, 5, 10–12 [in Ukrainian].

11. Maryina, O. Yu. (2018). Libraries of Ukraine in the digital media space: theoretical and methodological principles of development: dis .... Dr. N. with social com.: 27.00.03. Kharkiv, 514 [in Ukrainian].

12. Molchanova, S. (2015). The role of the university library in the formation of values of youth in the new conditions. Library Forum: History, Theory and Practice, 1 (1), 39–43 [in Ukrainian].

13. Novalska, T. V. (2015). Higher library education in Ukraine: pages of history, ways of modernization. Scientific works of Kamyanets-Podilsky National University named after Ivan Ogienko. Library Science. Bibliography, 4, 97–101 [in Ukrainian].

14. The main statistical indicators of the work of libraries of the Free Economic Zone of Ukraine for 2018. Scientific Library named after M. Maksimovich. Retrieved from: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/stats-res-2018.pdf [in Ukrainian].

15. Table of the main statistical indicators of the work of the library of Ukrainian universities as of 01.01.2019. Retrieved from: http://liber.onu.edu.ua/pdf/tabl-2018.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 09.05.2022
Отримано після доопрацювання 06.06.2022
Прийнято до друку 10.07.2022

УДК [021:001.895:004.7]"20"
DOI 10.32461/2409-9805.2.2022.263800

Цитування:
Пугач Л. Ю. Перспективи інноваційних змін у бібліотечній діяльності: погляди вітчизняних вчених. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2022. № 2. С. 14–20.

Pugach L. (2022). Prospects of innovative changes in library activity: views of domestic scientists. Library Science. Record Studies. Informology, 2, 14–20 [in Ukrainian].

Пугач Любов Юріївна,
аспірантка Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв,
асистентка кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
https://orcid.org/0000-0001-6408-8441
ljubov.pugach@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН У БІБЛІОТЕЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПОГЛЯДИ ВІТЧИЗНЯНИХ ВЧЕНИХ

Мета роботи *– розкрити тлумачення понять: «інновації», «бібліотечна інновація», «інноваційна діяльність» у контексті дослідження вітчизняних фахівців бібліотечної галузі. Проаналізувати теоретико-методичні засади щодо впровадження в бібліотечну практику вебтехнології для ефективного дистанційного інформаційного обслуговування користувачів.* ***Методологія дослідження*** *ґрунтується на використанні загальнонаукових підходів: соціокультурному, соціокомунікативному, системному, а також на застосуванні загальнонаукових методів (аналізу, синтезу, узагальнення).* ***Наукова новизна*** *роботи полягає в глибокому аналізі та комплексному підході до вивчення питання якісного задоволення користувача бібліотеки крізь призму впровадження інноваційних форм і методів у бібліотечну діяльність.* ***Висновки.***

© Пугач Л. Ю.